

Митрополит Јоаникије: Колико год смо чували српску ћирилицу, она је још више чувала нас



На Тргу између цркава у будванском Старом граду 24. августа 2026. године је свечано отворен десети јубиларни фестивал „Ћирилицом“, који из године у годину окупља најзначајнија имена из света књижевности, позоришта, музике и визуелних уметности.

У оквиру церемоније отварања, присутнима су се обратили Његово Високопреосвештенство Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије, програмски уредник фестивала гђа Мила Баљевић и директор и главни уредник г. Радомир Уљаревић. Фестивал „Ћирилицом“ званично је прогласио отвореним г. Никола Јовановић, председник Општине Будва.

Благосиљајући труд и прегалаштво главних носилаца ове манифестације, песника Радомира Уљаревића и културног делатника Миле Баљевић, као и свих оних који су помагали да се она одржи и развије, Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије је казао да је ћирилично писмо обележило духовност, културу и последњих више од једанаест векова историје већине словенских народа.

Ћирилица код Срба, како је истакао Владика, није само писмо пребогате

српске књижевности у њеном блиставом континуитету, већ она непогрешиво обележава и историју српске државности: „Српска ћирилица је за непуних дванаест векова свог постојања имала свој развој, своја повремена страдања и стагнирања, забрањивана и гоњена, бомбардована и спаљивана, али је доживљавала нове процвате, обнове и просветљења, истрајна и издржљива, жртвена као Мали Радојица, свагда јуначна као њени Срби под вођством Светог Петра Цетињског и Карађорђа“.

Фестивал „Ћирилицом“, који траје до 15. септембра, понудиће и ове године изузетно богат и разноврстан мултидисциплинарни програм који обухвата позоришну, оперску и ликовну уметност, музичке концерте и књижевне вечери. Као и претходних година, улаз на све програме фестивала је бесплатан.

Обраћање Митрополита црногорско-приморског г. Јоаникија на свечаном отварању фестивала „Ћирилицом“

Ћирилично писмо је обележило духовност, културу и последњих више од једанаест векова историје већине словенских народа. Овим свештеним писмом писане су најлепше словенске свете књиге, међу њима и Мирослављево Јеванђеље које је уписано у Унесков регистар Памћење света као културно добро од изузетног значаја за цело човечанство. Ћирилица обједињава личности који су својим стваралаштвом обележиле времена духовног процвата њених народа, као што су код Срба Свети Сава и Његош или код Руса Јарослав Мудри и Достојевски. Ћирилица код Срба није само писмо пребогате српске књижевности у њеном блиставом континуитету. Она открива и дугу непрекидну путању правне науке код Срба, од Закона судног из 9. века, преко Законоправила Светог Саве и Душановог законика, од Стеге Светог Петра Цетињског до Општег имовинског законика Валтазара Богишића. Према томе она непогрешиво обележава и историју српске државности. Посебно смо поносни што је српски живопис, који се јасно препознаје у врховима светске сакралне уметности, обележен ћирилицом, што су ћирилични и наши прелепи храмови од којих су најпознатији на Унесковој листи светске културне баштине.

Ћирилица је на заласку Царства Немањића остала српском роду као једина застава славе и слободе, коју на Цетињу под Орловим Кршем храбро подиже господар Ђурђе Црнојевић оснивањем прве српске ћириличне штампарије. Њена писмена заблисташе у гиздавој Венецији одкуда својом духовном светлошћу обасјаше све српске земље трудом и иждивенијем знаменитог српског штампара Божидара Вуковића Подгоричанина. У време злогласног

турског ропства, овим писмом се храбрише и тешише свештенослужитељи и монаси по српским манастирима, учећи ћирилици своја духовна чеда да би се научила хранити се и крепити словом истине и сваком речју која излази из уста Божјих. (Мт 4, 4)

Трагови српске ћирилице кроз нашу историју откривају нам како смо вековима сабирали знања из теологије и философије, историје и земљописа, математике, музике и медицине, астрономије и физике, па није чудо што је српски народ стекао светску славу и на пољу природних наука кроз Теслу, Пупина и Миланковића.

Српска ћирилица је за непуних дванаест векова свог постојања имала свој развој, своја повремена страдања и стагнирања, забрањивана и гоњена, бомбардована и спаљивана, али је доживљавала нове процвате, обнове и просветљења, истрајна и издржљива, жртвена ко Мали Радојица, свагда јуначна ко њени Срби под вођством Светог Петра Цетињског и Карађорђа. Уза све науке и вештине, знања и врлине, којима нас је ћирилица вековима учила, научила нас је да никада не будемо искључиви према другим азбукама, нарочито не према латиници. Открива се да његовати ћирилицу, код Срба, између осталог, значи оспособљавати се за поштовање и прихватање истинских духовних и културних вредности које су изњедрили други народи. Овде се потврђује народна мудрост: ко не воли и не чува своје неће умети ни туђе чувати ни поштовати. Кроз време потврдила нам се још једна истина: колико год смо чували српску ћирилицу још више је она чувала нас.

Дивећи се великом прегалаштву и труду главних носилаца монументалног фестивала Ћирилицом, песника Радомира Уљаревића и вредног културног делатника Миле Баљевић, благосиљајући њихов труд и свих оних који су им помагали да се ова већ традиционална културна манифестација одржи и развије, најсрдачније честитам њеним организаторима десетогодишњи јубилеј, са жељом да постигну пуни успех и још енергичније наставе свој плодносни рад.

spc.rs